

L I G J

Nr. 9154, date 06.11.2003

PER ARKIVAT

KREU I

OBJEKTI DHE PERKUFIZIME

Neni 1

Ky ligj percakton rregullat baze per **organizimin dhe funksionimin e sherbimit arkivor** ne Shqiperi, **institucionet qe kryejne kete sherbim**, si dhe **detyrimet e tyre ligjore per krijimin, ruajtjen dhe shfrytezimin e pasurise arkivore**, si pjese e trashegimise kombetare.

Neni 2

Ne kete ligj, termat e meposhtme kane keto kuptime :

1. **"Arkiva"** jane institucione shteterore ose jo shteterore te specializuara, qe mbledhin, perpunojne, administrojne, ruajne dhe sherbejne pasurine arkivore, e cila mbrohet dhe sigurohet nga shteti. Arkiva jane edhe njesite strukturore e nenstrukturore te institucioneve te administrates shteterore qendrore e vendore qe evidencojne, ruajne, perpunojne dhe vene ne shfrytezim dokumentet e krijuara prej tyre.

2. **"Arkiv"** eshte çdo pasuri dokumentare qe ruhet prej institucioneve te percaktuara ne piken 1 te ketij neni, si dhe çdo pasuri dokumentare e krijuar ose e ruajtur prej subjekteve joshteterore, juridike e fizike private.

3. **"Autoritet publik"** jane organet perfaqesuese te pushtetit qendror dhe vendor, institucionet e administrates, qendrore dhe vendore te pushteteve kushtetuese, personat juridike dhe fizike, ne masen qe ata permbushin funksione publike ose ushtrojne nje detyre administrative, sipas ligjeve ne fuqi.

4. **"Dokumente me rendesi historike kombetare"** jane te gjitha aktet qe kane vlere ruajtjeje te perhereshme dhe shpallen si te tilla nga Drejtoria e Pergjithshme e Arkivave per shkak te rendesise juridiko-administrative, historike, shkencore dhe kulturore per trashegimine e popullit shqiptar.

5. **"Dokumente"** jane te gjitha aktet e krijuara nga autoritetet publike, gjate ushtrimit te veprimtarise se tyre ne funksione administrative; aktet e krijuara nga institucionet joshteterore si dhe subjektet juridike e fizike private, kur vleresohen me rendesi historike kombetare.

6. **"Fondi arkivor kombetar"** eshte e gjithe pasuria dokumentare, shteterore e joshteterore, me vlere ruajtjeje te perhereshme ose te perkohshme, ne administrim te arkivave shteterore a private.

7. "**Kerkues**" eshte personi qe ka paraqitur nje kerkese me shkrim per sherbim arkivor, e cila i eshte miratuar, me perjashtim te vete personelit te brendshem te arkivave.

8. "**Komunikim**" eshte detyrimi ligjor i arkivave shtetore per te vene ne dispozicion dhe per t'u sherbyer institucioneve dhe individeve dokumentet qe ato ruajne dhe permbushja e kesaj pergjegjesie ligjore.

9. "**Rrjet arkivor**" eshte teresia e institucioneve ne varesi te drejteperdrejte si dhe e atyre qe kane varesi metodologjike-profesionale nga Drejtoria e Pergjithshme e Arkivave, pershkruar sipas nenit 9 te ketij ligji.

10. "**Shfrytezim i arkivave**" eshte mundesia e perdorimit te dokumentave arkivore, ne funksion te njohjes me veprimtarine e administrates shtetore dhe e drejta per sherbim me dokumente per qellime studiomore-shkencore ose per pervoja vetjake.

KREU II

FONDI ARKIVOR KOMBETAR

Neni 3

1. Fondi arkivor kombetar eshte teresia e dokumenteve te krijuara, te derguara dhe te perpunuara gjate veprimtarise se institucioneve shtetore ose joshtetore, te personave juridike e fizike private, pavaresisht nga koha, vendi, pronesia, menyra e krijimit dhe lloji i tyre, me vlere historike kombetare juridike, politike, ekonomike, sociale e kulturore.

2. Emertimi i dokumenteve, qe perbejne fondin arkivor kombetar, shpallet nga Drejtoria e Pergjithshme e Arkivave dhe eshte i njesuar ne te gjithë rrjetin arkivor te vendit.

Neni 4

Ne fondin arkivor kombetar bejne pjese edhe dokumentet e krijuara nga institucionet e administratave shtetore te huaja, qe kane vepruar ne hapsiren historike shqiptare para shpalljes se pavaresise, si dhe dokumentet e organizatave, shoqerive dhe personaliteteve shqiptare, qe e kane ushtruar veprimtarine e tyre jashte shtetit.

Neni 5

1. Fondi arkivor kombetar dhe arkivat mbrohen dhe sigurohen nga shteti, sipas kerkesave te ketij ligji.

2. Shteti shqiptar njeh detyrimet per mbrojtjen e trashegimise dokumentare, qe rrjedhin nga aktet juridike nderkombetare, ku ai eshte pale nenshkruese.

Neni 6

1. Dokumentet e subjekteve shtetërore e joshtetërore, si dhe të personave juridike e fizike private, që janë bërë pjesë e fondit arkivor kombëtar për hyrjes në fuqi të ligjit Nr. 7726, datë 29.06.1993, "Për fondin arkivor dhe për arkivat", janë të pakthyeshme pavarësisht nga mënyra e hyrjes në arkivat shtetërore, me përjashtim të rasteve kur është parashikuar ndryshe në marrëveshjen e pranimi.

2. Dokumentet që përbejnë fondin arkivor kombëtar nuk dalin jashtë vendruajtjes së përhershme, përveç rasteve kur në ligj parashikohet ndryshe. Në ato raste kur dokumenti del jashtë vendruajtjes, shoqërohet me një punonjës i autorizuar i Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave. Pas përfundimit të veprimeve procedurale të domosdoshme, dokumenti kthehet në vendruajtjen e përhershme dhe nëse është e nevojshme përdoret perseri sipas të njëjtes procedure.

Neni 7

1. Përcaktimi i vlerës dhe i afatëve të ruajtjes së dokumenteve të arkivave në veprim të institucioneve shtetërore bëhet nga komisionet e ekspertizës, që funksionojnë pranë këtyre institucioneve. Vendimet e tyre miratohen nga komisionet e ekspertizës, që funksionojnë pranë arkivave respektive të një shkalle më lart, të përshkruar sipas nenit 9 të këtij ligji.

2. Asgjësimi i dokumentave, që e humbasin vlerën e ruajtjes, bëhet nga institucionet që i kanë ato në administrim, sipas rregullave të përcaktuara nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave.

Neni 8

Institucionet shtetërore ose joshtetërore, si dhe personat juridike e fizike private që kanë dokumente të shpallura me rëndësi historike kombëtare, janë të detyruara të dergojnë të dhëna informuese për efekt regjistrimi në arkivat shtetërore respektive, të përshkruar në pikën 9 shkronjat "b", "c", "ç" dhe "d" të këtij ligji.

KREU II

ORGANIZIMI I RREJTIT ARKIVOR

Neni 9

1. Fondi arkivor kombëtar ruhet, përpunohet, administrohet dhe shërbehet nga rrjeti arkivor i Republikës së Shqipërisë .

2. Rrjeti arkivor i Republikës së Shqipërisë përbehet nga :

- a) Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave
- b) Arkivi Qendror Shtetëror,

- c) Arkivat shtetërore që ruajnë dokumente të së njëjtes tipologji (Arkivi Qendror i Filmit, Arkivi Qendror Teknik).
 - ç) arkivat shtetërore të sistemit që funksionojnë në mënyrë të përhershme pranë institucioneve qendrore fondkrijuese,
 - d) arkivat shtetërore vendore,
 - dh) arkivat në veprim të institucioneve shtetërore, qendrore dhe vendore.
 - e) arkivat private.
3. Krijimi i arkivave të rinj shtetërore, sipas pikes 2 shkronja "c" dhe "ç" të këtij neni, bëhet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 10

1. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave është organi më i lartë i rrjetit arkivor kombëtar. Ajo është institucion qendror në varesi të Kryeministrit.
2. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave është person juridik. Ajo ka vullnet dhe stëmbim të vet. Selia e saj ndodhet në Tiranë.
3. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave përfaqësohet nga Drejtori i Përgjithshëm, i cili emërohet dhe lirëhet nga detyra prej Kryeministrit.

Neni 11

1. Drejtori i Përgjithshëm është titullari i institucionit. Ai kryen këto detyra :
 - a) përgjigjet përpara Këshillit të Ministrave për veprimtarinë e institucionit,
 - b) miraton rregullore, urdhra dhe udhëzime të detyrueshme për zbatim, në mbështetje të legjislacionit arkivor,
 - c) miraton planet vjetore të drejtorive që funksionojnë pranë Drejtorisë së Përgjithshme dhe ato të drejtorive të arkivave shtetërore vendore,
 - ç) përfaqëson arkivat shtetërore të vendit në organizmat dhe institucionet ndërkombëtare ku ato janë anëtarësuar dhe ushtron të drejtën e votës në emër të tyre.
2. Drejtori i Përgjithshëm kryen detyra të tjera të parashikuara nga Rregullorja e Organizimit dhe Funksionimit të Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave.

Neni 12

1. Nepunesit e Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave, drejtuesit, specialistët dhe arkivistët, gëzojnë statusin e nepunesit civil, ndërsa për punonjësit e tjerë zbatohet legjislacioni i Kodit të Punës.
2. Rekrutimi i punonjësve, mënyra e pranimit, lëvizjes paralele, ngritjes në detyrë dhe largimit bëhet sipas rregullave të përcaktuara në ligjin Nr. 8 549, datë 11.11.1999, " Statusi i nepunesit civil ".

3. Punonjesit e Drejtorise se Pergjithshme te Arkivave, te cilet, ne daten e hyrjes ne fuqi te ketij ligji, jane ne vende pune qe konsiderohen pjese e sherbimit civil, jane nepunes ne periudhe prove per 1 vit.

Neni 13

1. Ne varesi te drejteperdrejte administrative te Drejtorise se Pergjithshme te Arkivave jane Arkivi Qendror Shteteror dhe arkivat shteterore vendore.

2. Arkivat e tjere, qe bejne pjese ne rrjetin arkivor kombetar, te pershkruar ne nenin 9 shkronjat "c", "ç", "dh" dhe "e", kane varesi metodologjike-profesionale nga Drejtoria e Pergjithshme e Arkivave.

Neni 14

1. Prane Drejtorise se Pergjithshme te Arkivave funksionojne: Keshilli i Larte i Arkivave, Komisioni i Ekspertizes, Komisioni i Deklasifikimit dhe i Zhvleresimit te Informacionit te Klasifikuar "sekret shteteror" dhe Komisioni i Perhershem i Ekspertve te Vleresimit te Dokumenteve me Rendesi Historike Kombetare.

2. Keshilli i Larte i Arkivave harton dhe miraton politikat arkivore dhe strategjine e zhvillimit te sherbimit arkivor.

3. Komisioni Qendror i Ekspertizes shqyrton dhe miraton listat e dokumenteve per asgjesim, sipas vendimit te propozuar prej komisioneve te ekspertizes, qe funksionojne prane institucioneve shteterore, te cilat i dorezojne dokumentet e tyre ne Arkivin Qendror Shteteror.

4. Komisioni i Deklasifikimit e i Zhvleresimit te Informacionit te Klasifikuar "sekret shteteror" ben deklasifikimin e dokumenteve, qe kane hyre te klasifikuara ne Arkivin Qendror Shteteror dhe ne arkivat shteterore vendore, para hyrjes ne fuqi te ligjit Nr. 8 457, date 11.02.1999, " Per informacionin e klasifikuar "sekret shteteror "".

5. Statusi, rregullat, perberja dhe shperblimi i anetarve te Keshillit te Larte te Arkivave, te Komisionit Qendror te Ekspertizes, te Komisionit te Deklasifikimit te Zhvleresimit te Informacionit te klasifikuar "sekret shteteror" dhe te Komisionit te Perhereshem te Ekspertve te Vleresimit e Dokumenteve me Rendesi Historike Kombetare miratohen nga Keshilli i Ministrave.

Neni 15

1. Drejtoria e Pergjithshme e Arkivave harton normen tekniko-profesionale dhe metodologjike te sherbimit arkivor dhe organizon, drejton e kontrollon zhvillimin e njesuar te saj ne veprimtarine e te gjithe rrjetit arkivor te vendit.

2. Per krijimin e normes tekniko-profesionale dhe metodologjike te sherbimit, Drejtoria e Pergjithshme e Arkivave mbeshtet ne legjislacionin e

vendit dhe ne aktet e marrveshjet themelore nderkombetare, te pranuar ne rang nderkombetar, ne kete ligj dhe ne Rregulloren e Organizimit dhe Funksionimit te Drejtorise se Pergjithshme te Arkivave e cila miratohet nga Keshilli i Ministrave.

3. Rregullat e miratuara prej kesaj drejtorie, ne mbeshtetje dhe ne zbatim te ketij ligji, jane te detyrueshme per zbatim ne te gjithe rrjetin arkivor te vendit.

Neni 16

1. Drejtoria e Pergjithshme e Arkivave ushtron te drejten e perfaqesimit dhe te votes, ne emer te shtetit shqiptar, ne organizatat nderkombetare ku eshte anetare.

2. Drejtoria e Pergjithshme e Arkivave nenshkruan marrveshje dy ose shumepaleshe me institucionet respektive te vendeve te tjera per pasurimin e fondit arkivor kombetar, per publikimin, shkembimin e pervojave, pergatitjen dhe klasifikimin e specialsiveve.

Neni 17

Arkivi Qendror Shteteror ruan, perpunon, administron dhe sherben:

a) dokumentet qe jane trasheguar nga shteti shqiptar nga periudha parashtetore,

b) dokumentet qe jane krijuar nga institucionet qendrore e vendore te administrates shtetore deri ne vitin 1944.

c) dokumentet e institucioneve qendrore te administrates shtetore dhe te organeve usheheqese patriake, te krijuara deri ne vitin 1991,

ç) dokumentet e institucioneve qendrore te administrates shtetore pa kufizim kohor, me perjashtim te atyre qe ruhen ne arkivat e sistemit ose ne arkivat qe ruajne akte te se njejtës tipologji,

d) dokumentet qe jane krijuar prej institucioneve te tjera shtetore joqendrore pas vitit 1944, por jane te vetme ne llojin e tyre,

dh) dokumentet qe jane krijuar prej subjekteve e personave juridike dhe fizike private, te kaluara ne pronesi te shtetit para hyrjes ne fuqi te ligjit Nr. 7 726, date 29.06.2003, " Per fondin arkivor kombetar dhe per arkivat " .

Neni 18

Arkivi Qendror Shteteror ruan, administron dhe sherben trashegimine dokumentare joadministrative, te krijuar ne hapësiren shqiptare gjate shekujve, pavaresisht nga fondkrijuesi, gjuha, alfabeti, permbajtja apo tipologjia e shkrimit.

Neni 19

1. Arkivat shtetore, qe ruajne dokumente te se njejtës tipologji jane Arkivi Qendror i Filmit dhe Arkivi Qendror Teknik.

2. Keto arkiva kontrollojne zbatimin e ketij ligji dhe japin ndihme metodologjike e profesionale ne arkivat vendore, ku ruhen dokumentet e se njejtës tipologji.

Neni 20

1. Arkivat shtetërore të sistemit funksionojnë pranë këtyre institucioneve: Ministrisë së Mbrojtjes, Ministrisë së Rendit Publik, Ministrisë së Punëve të Jashtme dhe Sherbimit Informativ Shtetëror.

2. Institucioni i Kuvendit të Shqipërisë dhe ai i Presidentit i administrojnë dokumentet respektive në arkiva që funksionojnë në mënyrë të përhershme pranë tyre.

3. Arkivat shtetërore të sistemit funksionojnë pranë institucioneve shtetërore, të cilat, sipas Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, janë institucione të pavarura.

4. Arkivi shtetëror i sistemit të drejtësisë (gjykatat e prokuroritë) krijohet dhe funksionon pranë Ministrisë së Drejtësisë.

2. Arkivat e sistemit funksionojnë sipas kërkesave të ketij ligji.

Neni 21

1. Arkivat shtetërore të sistemit administrojnë dhe ruajnë dokumentet e trashëguara si dhe dokumentat e krijuara gjatë veprimtarisë së institucioneve që, sipas ligjit, e dorëzojnë pasurinë arkivore pranë tyre. Ata kontrollojnë zbatimin e ligjit dhe japin ndihme metodike në arkivat e institucioneve shtetërore të varesisë së tyre.

2. Arkivat shtetërore të sistemit janë në varesi administrative të drejtpërdrejte të drejtuesit të institucionit.

Neni 22

1. Arkivat shtetërore vendore administrojnë dhe ruajnë dokumentet e trashëguara, si dhe dokumentet e arkivave të institucioneve shtetërore vendore dhe të organeve të qeverisjes vendore, që veprojnë brenda njësisë administrativo-territoriale përkatëse. Ata kontrollojnë dhe japin ndihme metodike në arkivat e pushtetit vendor dhe të institucioneve shtetërore vendore, që veprojnë në njësinë administrativo-territoriale përkatëse.

2. Arkivat shtetërore vendore janë të detyruar të rregjistrojnë çdo pasuri dokumentare joadministrative, që ekziston në territorin e njësisë së tyre administrativo-territoriale.

3. Keto pasuri i behen të ditura menjëherë Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave dhe ruhen në Arkivin Qendror Shtetëror.

Neni 23

1. Arkivat e institucioneve shtetore qendrore dhe vendore jane pjese organike e tyre dhe varen drejtperdrejte nga drejtuesi i institucionit.

2. Ne varesi te vellimit te dokumenteve qe krijohen, prane çdo institucioni shtetor funksionojne: sekretaria dhe arkivi, sekretari-arkivi ose punonjesi i ngarkuar me sherbimin ne sekretarri-arkiv.

Neni 24

Arkivat e institucioneve shtetore qendrore dhe vendore jane detyre :

- a) te evidencojne korrespondencen qe dergohet ose merret nga institucioni
- b) te bejne perpunimin arkivor, te ruajne dhe te sherbejne dokumentet qe administrojne,
- c) te dorezoje dokumentet ne arkivat shtetore, sipas afateve ligjore perkatesisht sipas pershkrimit ne nenin 9 shkronjat "b", "c", "ç" dhe "d" te ketij ligji.

KREU IV

ARKIVAT PRIVATË

Neni 25

1. Arkivat privatë e ushtrojnë veprimtarinë e tyre pasi licensohen nga Këshilli i Lartë i Arkivave me propozimin e Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave. Kriteret për licensim përcaktohen nga Këshilli i Ministrave.

2. Pasuritë, që administrohen në arkivat privatë, gëzojnë të njëjtën mbrojtje nga shteti si ato të arkivave publikë.

Neni 26

1. Pasuri të arkivave privatë, për arsye historike ose me interes publik, mund të shpallen dokumentet me rëndësi historike kombëtare. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave, si dhe arkivi privat kanë të drejtën e nismës, ndërsa të drejtën e vendimit të shpalljes e ka Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave.

2. Shpallja “dokumente me rëndësi historike kombëtare” e pasurive dokumentare, që ruhen në arkivat privatë, nuk çënon, kufizon ose ndryshon marrëdhënien e pronësisë.

3. Përfaqësuesi i arkivit privat ka të drejtë të kërkojë ndryshimin e përcaktimit të dokumenteve në pronësi të tij, të shpallura me rëndësi historike kombëtare.

Vendimi për ndryshimin e statusit të dokumenteve të shpallura me rëndësi historike kombëtare merret në të njëjtën formë, me të njëjtën procedurë dhe nga të njëjtat autoritete, si në rastin e shpalljes së tyre si të tilla.

Neni 27

1. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave, kur nis procedurën për shpalljen e dokumenteve në pronësi të arkivave privatë, si dokumente me rëndësi historike kombëtare, njofton menjëherë pronarët ose përfaqësuesit e këtyre të fundit.
2. Efektet ligjore të vendimit hyjnë në fuqi një ditë pas shpalljes.

Neni 28

1. Dokumentet e arkivave privatë, që shpallen me rëndësi historike kombëtare nuk kanë afat të parashkrueshëm. Shpallja e tyre si të tilla nuk është pengesë për transferimin e të drejtës dhe të të drejtave të tjera mbi këto dokumente.
2. Arkivat privatë, që kanë në pronësi dokumente të shpalluar me rëndësi historike kombëtare, në rastin e ndryshimit të pronësisë, janë të detyruara t'i bëjnë të njohur paraprakisht blerësit statusin e dokumenteve të tyre.

Neni 29

1. Asgjesimi i dokumenteve të shpallura me rëndësi historike kombëtare, në pronësi të arkivave privatë, është i ndaluar.
2. Asgjesimi i dokumenteve që e kanë plotësuar afatin ligjor të ruajtjes, pronë e arkivave privatë, bëhet me të njëjtat procedura si për arkivat shtetërorë. Ligjshmëria e vendimit për asgjesim miratohet zyrtarisht dhe me shkrim nga autoritetet e arkivave shtetërorë përkatës.

Neni 30

Dokumentet e shpallura me rëndësi historike kombëtare, në pronësi të arkivave privatë, nuk mund të shiten dhe dhurohen jashtë vendit.

Neni 31

1. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave, në cilësinë e përfaqësuesit të shtetit shqiptar, gëzon të drejtën e parablerjes së dokumenteve të shpallura me rëndësi historike kombëtare, që ndodhen në pronësi të subjekteve private.
2. Kur subjektet private dëshirojnë të shesin dokumente të shpallura me rëndësi historike kombëtare, ato duhet të paraqesin pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave përshkrimin e tyre, në përputhje me normën e njëzuar në fuqi.

Subjekti privat që ka në pronësi dokumente të tilla është i detyruar të paraqesë ne shkrim të dhënat e kërkuara nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave.

3. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave, pas këshillimit të të dhënave përshkrimore, të vlerësuara nga Komisioni i Përhershëm i Ekspertëve, vendos për dhënien ose jo të lejes për shitjen, si dhe për kushtet e tregtimit të këtyre dokumenteve. Në çdo rast, Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave është e detyruar t'i kthejë përgjigje pronarit të dokumenteve brenda 30 ditëve nga data e dorëzimit të të dhënave përshkrimore për to. Kundër vendimit të dhënë nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave, personi ka të drejtën e ankimit në gjykatë, sipas Kodit të procedurave Administrative.

Neni 32

Shteti liron nga detyrimet vjetore fiskale pronarët e arkivave, që u dhurojnë arkivave shtetërorë dokumente të shpallura me rëndësi historike kombëtare, në përputhje me ligjin nr. 7892, dt. 12.12.1994 "Për sponsorizimet".

Neni 33

Arkivat privatë, që administrojnë dokumente të shpallura me rëndësi historike kombëtare janë të detyruar të bëjnë regjistrimin e tyre në evidencën e arkivave shtetërorë, qendrorë ose vendorë dhe në përputhje me legjislacionin për trashëgiminë kulturore. Regjistrimi i tyre bëhet jo më vonë se një vit nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

Me mbarimin e këtij afati, çdo tjetërsim ose shitblerje e dokumenteve me rëndësi historike kombëtare në pronësi të tyre është i paligjshëm.

Neni 34

1. Pronarët e arkivave privatë, që u dhurojnë ose u shësin arkivave shtetërorë dokumente me rëndësi historike kombëtare, gëzojnë të drejtën e pronësisë intelektuale, sipas legjislacionit në fuqi.

2. Këto të drejta i gëzon çdo subjekt privat për dokumentet e krijuara jashtë funksioneve shtetërore.

Neni 35

1. Kur subjektet shtetërore privatizohen, dokumentet e tyre mbeten pronë e shtetit. Institucionet e administratës shtetërore, që bëjnë privatizimin, janë të detyruara të dorëzojnë paraprakisht në arkivat shtetërore përkatës, qendrorë e vendorë, arkivat e subjekteve shtetërore që privatizohen.

2. Autoritetet e arkivave shtetërorë vendosin për dhënien e pjeshme ose të plotë të kopjeve të dokumenteve, që lidhen me teknikën dhe teknologjinë e prodhimit, pronarit të ri, joshtetëror, me kërkesën e këtij të fundit. Shpenzimet e riprodhimit të dokumenteve janë të palës kërkuese.

KREU V ARKIVAT E NUMERIZUARA

Neni 36

1. Dokumentet e numerizuara, paavariesht nga forma e regjistrimit dhe e qarkullimit, kanë vlerë administrative e juridike vetëm nëse janë hartuar e janë ruajtur sipas standarteve të miratuara.

2. Përshkrimi ligjor i dokumentit të numerizuar bëhet nga Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave dhe institucioneve shtetërore të shërbimit informatik. Ato përgatisin rregulla të detyrueshme për hartimin, evidencimin, qarkullimin, përpunimin tekniko-shkencor, ekspertizën e vlerës së ruajtjes e asgjësimit, si dhe për ruajtjen, dublikimin, riprodhimin dhe legalizimin e dokumenteve të numerizuara. Këto rregulla miratohen nga Këshilli i Ministrave.

Neni 37

Dokumentet e numerizuara janë të vlefshme si pasuri arkivore nëse janë regjistruar në formë të pandryshueshme që në aktin e krijimit.

Neni 38

Kalimi i dokumentit që është krijuar në bartes material (leter, pergamene) në dokument, në formë të noterizuar, bëhet duke ruajturnjeshmerinë me origjinalin.

Neni 39

Dokumentet e numerizuara ruhen pranë arkivave të institucioneve shtetërore qendrore dhe vendore. Në mbarim të afatit ligjor të ruajtjes pranë tyre, ato dorezohen në arkivat shtetërore respektive, sipas përshkrimit të nentit 9 të këtij ligji.

Neni 40

Institucionet fondkrijuese të dokumentave të numerizuara dorezojnë pranë arkivave përkates, në të njëjtet bartes që kanë regjistruar dokumentet, edhe mjetet e informimit dhe të kërkimit arkivor.

Neni 41

1. Arkivat e numerizuara jane pjese e rrjetit arkivor kombetar. Arkivat e numerizuara i nenshtrohen se njejtës disipline ligjore per ruajtjen, komunikimin dhe sherbimin.

2. Drejtoria r Perrgjithshme e Arkivave ka te drejten e percaktimit te programeve te numerizimit te dokumenteve ne institucionet fondkrijuese.

KREU V

DOREZIMI I DOKUMENTEVE NE ARKIVAT SHETERORE

Neni 42

1. Dokumentet arkivore, me mbarimin e afatit te sherbimit operativ prane arkivave te institucioneve fondkrijuese, dorezohen nga keta te fundit per ruatje dhe administrim ne arkivat sheterore, ne perputhje me nenin 9 shkronjat "b", "c", "ç" dhe "d" te ketij ligji. Te sistemuara dhe te inventarizuara, sipas rregullave te percaktuara nga Drejtoria e Pergjithshme e Arkivave.

2. Bashke me dokumentet dorezohen :

a) dy kopje te inventarit

b) nje kopje inventari ne rregjistrim te numerizuar, qe perputhet me programin e informatizimit te arkivit, ku dorezohen dokumentet.

Neni 43

Dorezimi i dokumentave te institucioneve sheterore ne arkivat perkates, persjkruar sipas nenit 9 shkronja "b", "c", "ç" dhe "d" te ketij ligji behet sipas ketyre afateve normative :

a) dokumentet administrative dorezohen pasi te kene kaluar 10 vjet nga data e krijimit Ky afat eshte i detyrueshëm edhe per dokumentet ne figure, ne ze, e ne levizje, qe perbejne te tyre. dokumente administrative.

b) dokumentet tekniko-shkencore dorezohen pas mbarimit te nevojave per sherbim operativ, por jo me vone se 25 vjet nga viti i krijimit te tyre.

c) dokumentet ne figure, ne ze e ne levizje dorezohen pasi te kene kaluar 15 vjet nga data e krijimit te tyre.

ç) rregjistrat e akteve te gjendjes civile dorezohen pasi te kene kaluar 75 vjet nga data e krijimit te tyre,

d) dokumentet e klasifikuara "sekret sheteror" dorezohen pas deklasifikimit te tyre. Deklasifikimi behet nga autoriteti klasifikues.

Neni 44

Dokumentet e institucioneve qendrore e vendore te administrates sheterore dorezohen ne rrjetin sheteror te arkivave drejtperdrejt nga institucioni qe i ka krijuar.

Neni 45

1. Arkivat e institucioneve qendrore e vendore te administrates shteterore, qe e mbyllin veprimtarine e tyre per çfaredo lloj shkaku, dorrezohen menjehere prane arkivave perkates, sipas nenit 9 shkronjat "b", "c", "ç" dhe "d" te ketij ligji.

2. Kur funksionet ose atributet e nje institucioni barten ligjerisht te nje institucion tjetër, ky i fundit mund te administroje dokumentet e trasheguara deri ne mbushjen e afateve te parashikuara ne nenin 43 te ketij ligji.

Neni 46

1. Institucionet arkivore shteterore te pershkrura ne nenin 9 shkronjat "b", "c", "ç" dhe "d" te ketij ligji kane te drejte te terheqin para afatit normativ dokumentat e krijuara prej institucioneve te administrates shteterore qendrore e vendore, ne rast rreziku te dukshem demtimi a zhdukje fizike.

2. Ne kete rast, si dhe kur veprimtaria e nje institucioni shuhet, shpenzimet per perpunimin arkivor te dokumentave perballohen nga institucioni fondkrijues, kur ky ekziston, ose nga institucioni i burimit te varesise.

Neni 47

Dokumentet e subjekteve joshteterore, te personave juridike e fizike private, si dhe ato te personaliteteve shkencore, politike, kulturore, te krijuara jashte pergjegjesive te tyre shteterore, te shpallura me interes historik kombetar, dorezohen ne arkivat shteterore me vullnetin e tyre ose te trashgimtareve, me marreveshje.

Neni 48

Arkivat e pershkruar ne nenin 9 shkronjat "a", "b", "c", "ç", "d" dhe "dh" te ketij ligji jane te vetmet institucione shteterore qe kane te drejten e blerjes dhe te administrimit te trashegimise dokumentare dhe te doreshkrimeve.

Neni 49

1. Studiuesit dhe punonjesit shkencore, qe bejne kerkime per projekte te institucioneve arkivore, kerkimore-shkencore shteterore ne arkiva te vendeve te tjera dhe marrin prej tyre dokumente, jane te detyruar t'i dorezojne ato ne arkivin e institucionit ku punojne, si dhe te dergojne ne arkivat shteterore perkates nje relacion me pershkrime te hollesishme per sasine dhe permbajtjen e tyre.

2. Ne keto raste, studiuesit dhe punonjesit shkencore kane te drejten e nje kopjeje falas te dokumentave. Kopja u ofrohet nga arkivi pranues.

Neni 50

Institucionet joshteterore, personat juridike e fizike private qe dhurojne, lene ne trashegim a per ruajtje ose u shesin dokumente arkivave shteterore, gezojne te drejten per te marre, sipas marrveshjes, riprodhime falas te tyre.

Neni 51

Ne rast te ndryshme ne organizimin administrativo-territorial, te riorganizimit te veprimtarise se organeve shteterore, njoftohet Drejtoria e Pergjithshme e Arkivave ose arkivat shteterore, te pershkruar ne nenin 9 shkronjat "a", "b", "c", "ç", "d" dhe "dh" te ketij ligji, per te vendosur per administrimin e metejshem te dokumentave.

Neni 52

Dokumentet e shpallura me rendesi historike kombetare ne pronesi a zoterim te subjekteve joshteterore dhe personave juridike e fizike, kur keto e shuajne veprimtarine e tyre ose nuk kane trashegimtare te njohur me ligj, depozitohen ne arkivat shteterore.

KREU VII KOMUNIKIMI DHE SHFRYTEZIMI I DOKUMENTAVE TE FONDIT ARKIVOR KOMBETAR

Neni 53

1. Sherbimi arkivor garanton te drejten per t'u njohur me dokumentet qe deshmojne veprimtarine e administrates shteterore.
2. Personi dhe institucionet jane te barabarte ne te drejten per sherbim arkivor.
3. Fondkrijuesit gezojne te drejten e shfrytezimit te dokumenteve ne çdo kohe, pavaresisht nga afatet e percaktuara ne nenin 61 te ketij ligji.
4. Fondkrijuesit joshteterore kane te drejten e kufizimit te sherbimit me dokumentet e tyre ne afatet te ndryshme nga ato te percaktuara ne nenin 61 te ketij ligji.

Neni 54

1. Sherbimi arkivor ofrohet pa autorizim.
2. Shfrytezimi i arkivave shteterore e private u ofrohet kerkuesve, pavaresisht nga kombesia, shtetesia, statusi ose funksioni i tyre.
3. Autoriteti arkivor shteteror, kur eshte e nevojshme, ofron vetesherbim.

Neni 55

Kerkuesi i nje dokumenti nuk eshte i detyruar te paraqese arsye per t'u

Lejuar qe t'a shfrytezoje ate.

Neni 56

Kerkesa per shfrytezim dokumentash mund te mos pranohet nese sherbimi Per to eshte i kufizuar me ligj.

Neni 57

Nese nje arkiv nuk e ka dokumentin e kerkuar, kur eshte e mundshme, i Tregon kerkuesit se ne cilin arkiv ose autoritet publik ndodhet.

Neni 58

Punonjesit e rrjetit arkivor kombetar sherbejne dokumentet besnikerisht me orgjinalin, pa komente ose interpretime.

Neni 59

Mjetet e informacionit dhe kerkimit arkivor jane te hapura. Sherbimi i tyre nuk mund t'i kufizohet askujt.

Neni 60

Shfrytezimi i dokumenteve te fondit arkivor kombetar behet sipas kerkesave te ketij ligji, nepermjet :

- a) sherbimit te dokumenteve ose riprodhimeve te tyre (mikrofilma, fotokopje) per studim ne sallat e leximit te arkivave ,
- b) botimit te udherrefyeseve, katalogeve, inventareve, si dhe permbledhjeve me dokumente,
- c) pergatitjes dhe hapjes se ekspozitave dokumentare. Ekspozimi i dokumenteve origjinale lejohet vetem kur sigurohet ruajtja fizike dhe teknologjike, sipas rregullave ne fuqi,
- ç) publikimi ne organet e shtypit, radios, medias, multimedias dhe kinematografise,
- d) dhenies se burimeve institucioneve shteterore e joshteterore per problemet qe u interesojne,
- dh) te gjitha formave te promocionit te vlerave kulturore qe ruhen ne arkiva,
- e) sherbimit te numerizuar ne distance.

Neni 61

1. Dokumentet e publikuara nje here jane lirisht te shfrytezueshme.
2. Dokumentet qe administrohen ne institucionet arkivore shteterore, jepen per shfrytezim pasi kane kaluar 25 vjet nga data e krijimit.

Neni 62

Dokumentet qe permbajne te dhena te rendesishme per sigurimin e interesave te larte te shtetit , qe jane pranuar ne arkivat shteterore para Hyrjes ne fuqi te ketij ligji dhe nuk jane deklasifikuar, ende, jepen per shfrytezim, sipas kerkesave te ligjit Nr. 8 457 fate 11.02.1999,' Per informacionin e klasifikuar 'sekret shteteror'.

Neni 63

Arkivat mbrojne jeten intime te personit. Ndalohet njohja, shfrytezimi Dhe publikimi i dokumenteve qe permbajne te dhena me karakter vetiak dhe cenojne jeten private te personit. Dokumentet qe permbajne te dhena me karakter vetjak dhe cenojne jeten intime te personit sherben vetem pasi kane kaluar, sipas rastit 50 deri 150 vjet nga data e krijimit te tyre.

Neni 64

Dokumentet e pronesise u sherbehen trashgimtareve te prones, perfaqesuesve te tyre ligjore dhe institucioneve shteterore, qe kane kompetenca vendimmarrese te njohura me ligj per trashgimine e pronave.

Neni 65

1. Institucionet publike ne veprim, qe kane autoritet klasifikues per arkivat e tyre dhe institucionet arkivore, qe kane trasheguar informacion te klasifikuar, mund te kufizojne pjeserisht shfrytezimin e dokumenteve arkivore , ne perputhje me Ligjin Nr. 8 457, date 11.02.1999, ' Per informacionin e klasifikuar 'sekretet shteteror''
2. Kufizimet mund te zbatohen edhe ne funksion :
 - a) te mbrojtjes se sigurise kombetare dhe te normalitetit ne mardheniet me jashte,
 - b) te interesave te sigurimit publik,
 - c) te fshehtesise per hetimin dhe ndjekjen e veprimtarive kriminale,
 - ç) te respektimit te interesave tregtare dhe te barazise ne konkurrence,
 - d) te moscenimit te barazise se paleve ne nje konflikt,
 - dh) te mbrojtjes se ekosistemeve natyrore,
 - e) te sigurise se misioneve mbikeqyrese si dhe te kushteve per inspektim dhe kontroll nga administrata,
 - ë) te mos demtimit te politikës financiare, monetare dhe tatimore te shtetit,
 - f) te respektimit te mirebesimit ne vendimmarrje brenda ose ndermjet autoriteteve publike, per pergatitjen e nje dosjeje,
 - g) te interesave te tjere te individit, qe vleresohen te ligjshem nga institucionet e specializuara.

Neni 66

Shfrytezimi i dokumenteve arkivore mund te lejohet edhe per rastet e parashikuara ne nenin 65, nese nje interes publik me i larte e perligj hapjen.

Neni 67

1. Leje per shfrytezim te parakohshem te dokumenteve, qe u kufizohet sherbimi ne nenet 61, 62 dhe 63 te ketij ligji, jepen perkatesisht.

- a) nga fondkrijuesi,
- b) nga autoriteti klaisifikues, per dokumentet e klasifikuara 'sekret shteteror'
- c) nga vete personi, per dokumentet qe permbajne te dhena intime dhe qe kane te bejne me dinjitetin personal te tij.

2. Te drejten e perjashtimit e kane gjithshu :

- a) Drejtori i Pergjithshem i Arkivave, per dokumentet qe ndodhen ne Arkivin

Qendror Shteteror dhe ne arkivat shteterore te qarqeve, pas marrjes se pelqimit me shkrim te fondkrijuesit, kur ai ekziston,

- b) drejtuesi i institucionit, per dokumentet qe ruhen ne arkivat e sistemit ose ne arkivat qe administrojne dokumente te se njejtës tipologji,
- c) çdo subjekt i autorizuar me ligj.

Neni 68

1. Drejtoria e Pergjithshme e Arkivave, rrjeti arkivor ne varesi te saj dhe çdo Njese e sherbimi arkivor prane institucioneve te administrates shteterore, Qendrore e vendore, nuk kane atutoritet klaisifikues mbi dokumentet qe ruajne e administrojne.

2. Drejtoria e Pergjithshme e Arkivave, ben deklifikimin e dokumenteve te klasifikuara 'sekret shteteror', qe ka trasheguar, sipas pergjegjesise qe i njeh Ligji Nr. 8 457, date 11.02.1999, 'Per informacionin e klasifikuar 'sekret Shteteror'', si dhe aktet nenligjore ne zbatimin e tij.

Neni 69

Mjetet e informimit dhe te kerkimit arkivor bejne te ditur teresine e fondeve te dokumenteve te arkivave. Ato njoftojne edhe per ekzistencen e dokumenteve te klaisifikuara 'sekret shteteror',por pa deklaruar permbajtjen e te dhenave te mbrojtura me ligj.

Neni 70

1. Kur shfrytezimi i nje dokumenti arkivor eshte miratuar, sherbimi arkivor Autorizin keshillimin e tij ne njerën nga format e ruajtjes(mikrofilm, Riprodhim ose orgjinal) ose dhenia e kopjeve te çertifikuar te tij. Sherbimi arkivor mban parasysht, brenda mundesive zgjedhjen e kerkuesit per sherbim.

2. Fotokopje ose riprodhime ne forma te tjera jepen per te ilustruar botimet per pergatitje ekspozitash, si dhe per sherbime te tjera te ligjeshme.

Neni 71

1. Kerkuesi ka te drejte te njihet me nje arsye ligjore per moaspranimin e sherbimit, duke perfshire rastin e dokumentacionit te klasifikuar 'sekret shteteror'
2. Kerkuesi ka te drejte te kerkoje autorizim nga autoriteti kerkues per t'u njohur me informacionin e klasifikuar 'sekret shteteror'
3. Autoriteti klasifikues mund te lejoje njohjen e pjesshme, si rrjedhim, fshehjen e pjesshme te informacionit te klasifikuar 'sekret shteteror'. Kerkuesi vihet ne dijeni per kete.

Neni 72

Kerkuesi, te cilit nuk i pranohet sherbimi per dokumente te klasifikuara 'sekret shteteror', ka te drejten e anikimit ne gjykate ose perpara çdo organi tjetër te paanshem te parashikuar me ligj.

Neni 73

Sherbimi arkivor nuk eshte i detyruar te jape per shfrytezim nje dokument te botuar ose qe eshte lehtesisht i shfrytezueshem ne burime te tjera.

Neni 74

1. Sherbimi arkivor dhe autoritetet publike krijuese te dokumenteve jane te detyruara :
 - a) te vene ne dijeni publikun per te drejten per te shfrytezuar dokumentet arkivore dhe per menyren e realizimit te kesaj te drejte,
 - b) te siguroje ushtrimin e kesaj te drejte ne dobi te interesave te shtetasve,
 - c) te kualifikojne nepunesit e tyre, per te kryer detyrat dhe detyrimet per zbatimin e kesaj te drejte.
2. Sherbimi arkivor dhe autoritetet publike kane per detyre:
 - a) te bejne perpunimin tekniko-shkencor te dokumenteve te tyre, duke i bere lehtesisht te shfrytezueshme,
 - b) te zbatojne procedura te qarta per asgjesimin e dokumenteve pa vlere ruajtjeje.

Neni 75

Autoritetet publike, me nismen e tyre, bejne te njohura burimet qe kane ne dispozicion, ne funksion te transparences se veprimtarise te administrates shteterore, ne sherbim te nxitjes se pjesmarrjes te publikut ne çeshtje me interes per te dhe ne funksion te forcimit te shtetit te se drejtes dhe te mireqeverisjes.

Neni 76

Institucionet e qeverisjes qendrore dhe vendore bejne perpjekje te bashkerenduara, mutatis mutandis, per te lehtesuar kushtet e komunikimit te arkivave private dhe arkivat publike.

Neni 77

1. Kerkesa e institucioneve shteterore e joshteterore, si dhe te personave juridike e fizike private, per studime joshkencore, te dhena arkivore, kopje ose ekstrakte dokumentash, qe ruhen ne arkivat shteterore, plotesohen kundrejt pageses, sipas tarifave te miratuara nga Drejtoria e Pergjithshme e Arkivave.
2. Sherbimi me fotokopje, per dokumente ne funksion te studimeve shkencore universitare-akademike, behett me tarife te diferencuar favorizuese.

Neni 78

1. Sasia e dokumenteve te riprodhuara, qe i sherben kerkuesit, ne baze te flete-porosise se tij, percakohet nga autoriteti arkivor sherbyes, ne perputhje me objektin e kerkeses.
2. Kerkuesit qe shtremberon burimin ne perdorimin publik te dokumentit, nuk i sherben riprodhime.

Neni 79

1. Kur subjeket joshteterore, personat juridike e fizike private, pronare ose zoterues a mbajtes te dokumenteve, nuk respektojne detyrimet e parashikuara nga ky ligj, Drejtoeria e Pergjithshme e Arkivave percakton nje afat kushtezues, per te verifikuar zbatimin e dispozitave ligjore. Nese detyrimet nuk plotesohen afatit kushtezues, dokumentet e tyre merren per ruajtje nga arkivat shteterore.
2. Ne rast se sherbimi arkivor kombetar vlereson se ekziston rreziku i demtimit te menjehershem , qe mund te sjelle zhdukje te dokumenteve, ato merren ne administrim pa lene afat kushtezues.
3. Ne te dyja rastet ruhet e drejta e pronesise dhe rikthimit te dokumenteve.

KREU IX **ARKIVISTI**

Neni 89

Punonjesi i rrjetit arkivor kombetar te Republikes se Shqiperise respekton Kodin Deontologjik Nderkombetar te Arkivisteve.

Neni 90

Arkivistet e rrjetit arkivor shteteror nuk mund te jene anetare te partive politike . Pergjegjesia e tyre si ruajtjes te trashegimise dhe te informacionit rrjedh nga Kushtetuta e Republikes se Shqiperise dhe percaktohet nga ligjet ne fuqi.

Neni 91

Arkivistet jane te paanshem ne ofrimin e sherbimit per shfrytezimin e dokumentave dhe respektojne kufizimin ligjor per mbrojtjen e te dhenave te jetes private te individit dhe te interesave te veçanta te shtetit, pavaresisht se mund te njihen me to per shkak te detyres.

KREU X

KUNDRAVAJTJET ADMINISTRATIVE DHE GJOBAT

Neni 92

1. Autoritet dhe punonjesit e arkivave shteterore mbajne pergjegjesi ligjore per shkeljen e kerkesave te ketij ligji. Ne kuptim te ketij ligji, kur nuk perbejne veper penale, perbejne kundravajtje administrative dhe denohen me gjobe nga 1 deri ne 5 paga mujore shkeljet e meposhtme .

a) mungesa e kushteve te nevojshme te caktuara nga Drejtoria e Pergjithshme e Arkivave per ruajtjen fizike e teknologjike te dokumentave.

b) Moszbatimi i kerkesave te ketij ligji dhe rregullave te caktuara nga Drejtoria e Pergjithshme e Arkivave per evidencimin, sistemimin dhe shfrytezimin e dokumentave,

c) Moszdorezimi ne afat dhe sipas kerkesave te ketij ligji i dokumenteve ne arkivat shteterore,

ç) mosdhenia e te dhenave te nevojshme per rregjistrimin dhe evidencimin e veprimtarise arkivore e te dokumenteve te tyre arkivave shteterore, te percaktuar me ligj.

d) pengimi i punonjesve te autorizuar nga Drejtoria e Pergjithshme e Arkivave per te kryer pergjegjesite e tyre sipas ketij ligji.

2. Shkeljet qe kane te bejne me tjetersimin e dokumentave dhe humbjen e dokumenteve te arkivit nga persona qe i kane ne administrim, kur ato nuk jane kopje e vetme, denohen me gjobe nga 2 deri ne 10 paga mujore.

3. Personat fizike e juridike private i nenshtrohen gjobes nga 100 mije deri ne 300 mije leke kur kane kryer shkeljet e permendura ne shkronjat "a", "ç", "d" te pikes 1 dhe piken 2 te ketij neni.

4. Gjoba vendoset nga punonjesi i autorizuar nga Drejtoria e Pergjithshme e Arkivave.

5. Per botimin e burimeve arkivore ne kundershtim me dispozitat e ketij ligji, mbajne pergjegjesi edhe kerkuesit. Kerkuesi qe shkel ne menyre te

perseritur rregulloren e shfrytezimit te dokumenteve arkivore ose demton vete dokumentet, mund te perjashtohet per nje periudhe deri 1 vjeçare nga e drejta e sherbimit arkivor.

6. Kunder vendimit te dentimit me gjobe ose te perjashtimit, personat qe kane kryer shkelje mund te bejne ankim ne gjykate brenda 30 diteve nga data e shpalljes se vendimit.

7. Asgjesimi i dokumenteve, ne kundersizim me kerkesat e ketij ligji, vjedhja, si dhe humbja e dokumenteve te shpallura te nje rendesie te veçante, kur shkelja perben veper penale denohet sipas Kodit Penal.